

בלבי אוד והושך

יז תמוז

בלבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

סדר זמן השנה שמתחיל מניסן, ולפיכך, סדר הצומות: "צום הרביעי צום החמישי צום השביעי וצום העשירי", כשעדיין לא זכינו שנהפך לששון ולשמחה. יש כאן תחילת סדר הזמנים בהעדר גילוי שכינתו יתברך בעולם, העדר גילוי השכינה שחל בבית המקדש.

בית המקדש, כמו שאומרת הגמרא במסכת בבא בתרא נקרא "אורו של עולם" ונקרא "עינו של עולם". העין, היא ה"כלי קיבול", והאור, הוא מה ששורה בתוך העין.

בית המקדש הוא ה"כלי קיבול" להארה השלימה. האור, הוא אור שכינתו יתברך שמו. "כי ה' אלקיך אש אכלה הוא", האור מאיר בכלי, שהוא בית המקדש, אבל בית המקדש, הוא הכלי להארה של הבורא יתברך שמו.

בית המקדש חרב, הכלי לאותו הארה, נחרב, וציפייתנו ותקותינו ויחולינו, שיבנה במהרה בימינו. זה לא רק תקוה, זה לא רק ציפייה, זה לא רק יחול, התקוה, הציפייה והיחול, מצרפים את האדם לבית המקדש, זה לא תקוה לדבר שהיה, ודבר שיהיה, התקוה - היא נקראת בלשון רבותינו קו, חוט שמקשר את האדם, לעצם הדבר עצמו.

זה לא תקוה למה שהיה, ואיננו, ולמה שיהיה, ועדיין אינו, זה תקוה לדבר שקיים בפנימיות, ואנחנו מקוים לגלות אותו, גם ב"איתגליא", בחיצוניות. אבל הוא קיים בשלימותו בפנימיות בית המקדש הפנימי, מעולם לא חרב, בית המקדש החיצוני, חרב ב' פעמים.

התקוה, היחול של הנפש מצרפת את האדם לבית המקדש שקיים, לא רק למה שיבנה לעתיד, ולמה שהיה בעבר, זה מצרף אותו למקדש שקיים, רק הוא נמצא יותר בהעלם, יותר ב"גניזו", יותר בהסתר, אבל הוא קיים.

בלשון פשוטה, בית המקדש של מעלה, קיים, בית המקדש של מטה, חרב. ואומרים חז"ל כידוע, שהקדוש ברוך הוא נשבע שהוא לא יכנס לבית מקדש של מעלה, עד שהוא יכנס לבית מקדש של מטה. אבל בית המקדש קיים, רק הגילוי שלו, על זה חל החורבן.

נקודת היסוד צריכה שתהיה ברורה מאד. לשון חז"ל הידוע לכולם, "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבניינה" - בהווה, ולא רק בעתיד, איך הוא זוכה ורואה בבניינה בהווה, הרי לכאורה בית המקדש איננו? ביאור הדברים, בפנימיות, בית המקדש קיים, בחיצוניות הוא נסתר, נעלם. והגדרתו - נחרב. אבל בפנימיותו, הוא עדיין קיים.

העבודה שלנו השתא כפולה, מחד, יש לנו עבודה לדבק את עצמינו לבית המקדש הפנימי הקיים, ומאידך, יש לנו עבודה, לקוות, לייחל, ולצפות, שגם בית המקדש בחוץ, יתגלה.

אי אפשר אבל לקוות שהחיצון יתגלה, אם לא מצורפים לפנימי, זה תקוות שווא! כל התקוה היא, שמה שקיים בפנימיות, יתגלה גם בחוץ, זו התקוה! אבל אם אין צירוף לבית המקדש הפנימי, אין שום אפשרות שבית המקדש החיצון יחזור ויתגלה. עד כמה שהאדם לא מכיר את בית המקדש הפנימי, איך הוא יכול להתאבל על מה שחרב, הרי הוא לא מכיר מה זה בית המקדש.

ב בלבני - י"ז בתמוז - אור וחושך

כאלפיים שנה שאנחנו נמצאים בגלות, והנפש החיצונית הרי לא ראתה מעולם בית המקדש. "אשרי עין ראתה כל אלה, למשמע אוזן דאבה נפשינו", אבל העין החיצונית, העין הגשמית שקבועה בגולגולת, לא ראתה את בית המקדש.

איך יתאבל האדם רק "למשמע אוזן"?

אבל אמיתות הדבר, שמי שמכיר בנפשו את "בית המקדש פנים", יש לו הכרת אמת מהו בית המקדש, ויש לו צער, כאב, בכי בעומק הנפש, שזה רק פנימי, ולא מתגלה גם בחיצוניות זוהי האבילות על בית המקדש. אדם לא יכול להתאבל בשלימות על דבר שהוא לא ראה אותו מימיו, "לא תהא שמיעה גדולה מראיה", ושמיעה למטה מן הראיה, אם זה רק "למשמע אוזן", מדריגת ההתאבלות חסירה.

ככל שהאדם מצורך בפנימיות הויית נפשו לבית המקדש הפנימי, "ושכנתי בתוכם", כדברי חז"ל כידוע מאד, "בתוכו" לא נאמר, אלא "בתוכם", בתוך ליבו של כל אחד ואחד.

מי שבית המקדש הפנימי שבלבבו בנוי, הוא זה שיכול להתאבל ממעמקי לבבו, על הבית המקדש החיצון שחרב. אבל אם בקומת הנפש, בליבו של האדם, לא מתקיים בו "ושכנתי בתוכם", בתוך לבבו, אז אין לו הכרת אמת מהו בית מקדש פנימי, וכשחסירה לו הכרת האמת של בית המקדש הפנימי מהו, איך הוא יכול להתאבל על מה שבית המקדש נחסר בחוץ?

ננסה לצייר, עד כמה שניתן במילים, על אף שמילים, לעולם לא יכילו את הציור הפנימי האמיתי, אבל עד כמה שניתן, בתוך מערכת של כ"ב אותיות/ כ"ז אותיות, לצייר ציור של בית מקדש פנימי.

בית המקדש, כמו שהוזכר כלשון הגמ', הוא נקרא "אורו של עולם", כשאנחנו מציירים את זה בבחינת מקום, אז יש מקום של ארץ ישראל, ירושלים עיר הקודש, בתוך זה, מקום הר הבית בכללותו, ועד מקום בנין בית המקדש, זה המקום.

ושם האור מאיר, עד המדרגה השלימה שהאור האיר בפועל, כמו שאומרת הגמ' כידוע במסכת סוכה, בשמחת בית השואבה, אשה היתה בוררת חיטים מהאור שנעשה מכח אותם אבוקות, אז היה גילוי גמור של האור שמאיר.

כל זה ציור של דבר בבחינת מקום, ארץ ישראל, ירושלים, מקום הקודש והמקדש, עד בית קדשי הקדשים. זה ציור של מקום.

מהו ציור של נפש, בית המקדש שבמקום, חרב, בית המקדש שבנפש, יכול שיהא בנוי אצל כל אחד ואחד.

כשם שבית המקדש שבמקום נקרא "אורו של עולם", זה מקום שכולו אור, "כי באור פניך נתת לנו", זה מקום של אור הפנים, אור של הפנים, זה האור של בית המקדש שבמקום - כך הם פני הדברים בנפש.

מהו אותו אור של הנפש?

כשהקדוש ברוך הוא ברא את עולמו ביום ראשון דמעשה בראשית, "עשרה מאמרות שבהם נברא העולם", המאמר הראשון להדיא שבעצם הוא השני - "ויאמר אלקים יהי אור". כל הבריאה כולה נתמלאה אורה מאורו יתברך שמו, "אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום הראשון, אדם מביט בו מסוף העולם ועד סופו".

האור הזה הוא האור שגנוז בנפשות דידן. דברי חז"ל "ראה הקדוש ברוך הוא שצדיקים מועטים", ורשעים השתמשו באותו אור שלא לצורך הראוי, "עמד וגנוז לצדיקים לעתיד לבוא", היכן גנוז - כמה לשונות בדברי רבותינו, גנוז בתורה, גנוז במקומות אחרים גם כן.

אבל נבין, על תקופה דידן נאמר "חושך יכסה ארץ", כל מי שיש לו מעט עיניים פקוחות, רואה את החושך שמתגבר מיום ליום. במדרגת מכת חושך שהיתה במצרים, מכה התשיעית, שני שלבים היו במכת חושך, חושך אחד, כמו שאומרים חז"ל, זהו חושך טבעי, אבל החושך השני, כמפורש בקרא, וכמו שביארו חז"ל "וימש חושך", חושך שיש בו ממשות, אפשר למשש אותו.

כשאנחנו מדברים עכשיו על דרא בתראה, על הימים שבהם אנחנו נמצאים, על הדור שבו אנחנו מונחים, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", חז"ל הקבילו הרי את ימות גאולת מצרים לימות גאולת עולם, לגאולה האחרונה.

וכסדר הירידה שהיתה במצרים, גם סדר הירידה שיש השתא, אנחנו לא נמצאים בחושך הראשון, אנחנו נמצאים בחושך השני של "וימש חושך".

מי שלא מרגיש שהחושך כבר יש בו ממשות גמורה, אין לך עוור גדול מזה.

הנפש צריכה להרגיש ראשית, איפה היא נמצאת, זה לא דבר שיכול להיות כתוב בדברי רבותינו. על דרך כלל, להדיא כתוב שיהיה כזה דבר, אבל אנחנו נמצאים במה שכתוב שיהיה, אצלנו זה לא יהיה, זה הווה.

"וימש חושך", מי שקם, לא יכל לשבת, מי שישב, לא יכל לקום, הכל עומד על מקומו.

רק יש הבדל אחד יסודי בין החושך שהיה במצרים, לחושך שיש עכשיו. החושך שהיה במצרים, הוא היה חושך גשמי בפועל ממש, זה חושך שראו אותו בעיניים הפשוטות, זה חושך שיכול למשש אותו בחוש המישוש הגשמי, וזה חושך שמי שקם לא ישב, ומי שישב לא קם, יכלו לחוש אותו בחמשת חושי הגוף הפשוטים.

לעומת זאת, החושך שבו אנחנו נמצאים עכשיו, החושך שבו אנחנו מונחים עכשיו נאמר עליו **בדיוק** "וימש חושך", אבל מי שיכול למשש אותו זה רק מי שהוא בעל נפש מעט. זה לא חושך של גוף, זה חושך של נפשות, "וימש חושך", מי שקצת הנפש שלו פתוחה, היא קצת **מרגשת**, לא רק הרגשי גוף, אלא הרגשי נפש, מי שהנפש שלו מרגישה, הוא הולך ברחוב, והוא מרגיש שהוא צריך לדחוף חושך - זה מה שיש.

העולם לא שיש בו חושך, החושך הוא ממשות גמורה. למי שמרגיש את המציאות.

צריך להבין שהדברים האלה לא נאמרו על דרך משל, והם לא נאמרו בדרך גוזמא, הם נאמרו בהגדרה המדוייקת שלהם **לכל גדרי דין**, אנחנו נמצאים בעולם שההגדרה שלו היא "וימש חושך".

מי שלא ראה מאורות מימיו, סבור שהוא נמצא באור, אבל מי שמרגיש מעט אור, הוא תופס, שהמציאות של השנים האחרונות, ומיום ליום הדבר נעשה "מוסיף והולך" של "וימש חושך" עוד יותר עבה ועוד יותר עבה. חז"ל אומרים "עבה כאיסר". לאט לאט נהיה יותר עבה ויותר עבה ויותר עבה.

כמו שאדם הולך במים שהם טיט היון, הוא שוקע, וכל צעד נעשה כבד יותר, כך פעולות הנפש, לא פעולות הגוף דייקא, אבל גם פעולות הנפש נעשים כבדים יותר וכבדים יותר וכבדים יותר.

אבל - וה"אבל" הזה הוא גדול מאד מאד מאד.

"ולכל בני ישראל היה אור במושבבותם", החושך, היה למצרים, ולמי שהשתתף עמם, אבל לבני ישראל, היה אור.

ישכיל כל בר דעת ויבין, איזה אור היה לבני ישראל בשעה שלמצרים היה "וימש חושך", האם היה לבני ישראל אור רגיל, ולמצרים היה חושך של "וימש חושך"!!

זה לעומת זה עשה האלקים", אם ירד חושך של "וימש חושך", בהכרח שאיזה אור ירד? אור שהוא ההיפך הגמור של "וימש חושך", עם אותו אור מה עשו בני ישראל, קיימו את ציווי הכתוב, מה שאמר הקדוש ברוך הוא, "ושאלה אשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב ושמלות", והם היו צופים עם אותו אור במטמוניות, לא שהיה להם רק היכי תימצי איך לחפש, כי המצרי לא יכל לזוז ולראות, אז הוא הלך ולחפש בחורים ובסדקים של המצרי איפה יש מטמוניות, לא זה כוונת חז"ל. האור שירד באותו זמן, הוא מקביל למעמקי החושך שהתגלה באותו זמן, כשם שהחושך שירד באותו זמן היה "וימש חושך", יכלו למשש את החושך, כך גם כשהיה במדרגת ישראל, "ולכל בני ישראל היה אור במושבבותם", האור שהיה לבני ישראל במושבבותם, זה אור שיכלו למשש אותו, כמו שיכלו למשש את החושך.

המצרי, יכל למשש חושך, יהודי, ישראל בקדושתו יכל למשש אור.

צריך להבין ברור, ברור מאד, הזמן שבו אנחנו נמצאים עכשיו, הוא מכת חושך של "וימש חושך". מכת חושך גמורה לנפשות של "וימש חושך", דברי חז"ל כידוע מאד, "וחמושים עלו בני ישראל ממצרים", אחד מחמשה, אחד מחמישים, אחד מחמש מאות, וכו', ומתי מתו אותם ארבעה חלקים, או יתר על כן, במכת חושך.

צריך להבין, בכל יום ויום, עכשיו, שאנחנו חיים, אם בבתי קברות יש מספר מסויים של אנשים שמתים כל יום, בנפשות מתות כל יום נפשות. אותם חלקים שלא יצאו בעבר... ה' יעזור שכן יצאו בגאולה העתידה - אבל בכל יום מתים נפשות.

צריך להסתכל על זה בעין פנימית, לא רק בעין חיצונית, בעין חיצונית מגדירים את זה "ירידת הדור", יש תאות, יש יצר הרע, יש נסיונות, כל ההגדרות נכונות.

ה בלבבי - י"ז בתמוז - אור וחושך

אבל בעין פנימית, בעין של תורה, זה מכת חושך של "וימש חושך", שלושה ימים הללו - זה עכשיו, כמובן שזה לא מתגלה באופן של שלושה ימים, הלואי שזה היה רק שלושה ימים. אבל הצורה של הדברים, זה מה שיש בידינו השתא.

כל מי שיש לו מעט עיניים רואה, הוא רואה שהחוף יורד, הוא רואה שהחוף מדרדר, הוא רואה שהזוהמה עוטפת כל מקום, כל מקום, עד תוך היכלי התורה. זהו "וימש חושך" גמור.

אבל בבחירתנו, בחירת כל נפש ישראל, האם לדבק את עצמו ל"וימש חושך", או לדבק את עצמו ל"לכל בני ישראל היה אור במושבותם".

אבל כאן צריך להבין חידוד עצום ונורא, וזה עיקר סוגייתנו שאליה אנחנו מכוונים, כל הדברים שנאמרו עד השתא זה הקדמה.

ה"בעל שם טוב" הקדוש, כשהוא מצייר צורת אדם דקדושה, איך נראה אדם שחי חיי תורה פנימיים באמת, איך נראה אדם שמציאות הוייתו מקושרת לבוראו, אחד מהציורים שהוא מעמיד, שהאדם יצייר לעצמו, שנמצא מסביבו אור, והוא נמצא במרכזו, והאור מקיף אותו, שזה אורו יתברך שמו. אדם נמצא, ומסביבו יש היקף, היקף גמור של אור, והוא נמצא בתוך אותו אור.

הציור הזה נראה לרוב בני האדם שצריך להשתמש איתו לכאורה, בכח שנקרא "מדמה", ומכיון שהשימוש איתו הוא בכח שנראה "מדמה", אז הציור הזה, רחוק מאד, מרוב בני אדם.

אבל בזמן שמחד נאמר "וימש חושך", ומאידך נאמר "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם", הרי שכשם שיוורד בכל יום ויום רחמנא ליצלן ממשות יותר גדולה בחושך, בכל יום, בכל שעה, בכל אחד מתת"פ חלקים של השעה, יורד עוד חושך ועוד חושך ועוד חושך, ואיזה חושך, חושך של "וימש חושך", שיש בו ממשות.

בהקבלה לכך, לא פחות מכך, ובדקות, יתר על כן, בכל יום, בכל שעה, בכל אחד מחלקי התת"פ חלקים של השעה, יורד ממשות של אור, אבל איזה אור, אור שקל הרבה יותר למשש אותו.

אם בדורות קודמים כבעל שם טוב וסיעתו, למשש את אותו אור, היה צריך להיות מהישישים חבריא הקדושים של הבעל שם טוב ותלמידיהם.

בדורנו אנו, שהחושך יש לו ממשות גמורה, "וימש חושך", גם לאור, יש ממשות גמורה.

מי שפותח צוהר קטן בנפש, קטן, אבל אמיתי, הוא נכנס דרך אותו פתח למקום האור שיש בו ממש.

"ראה הקדוש ברוך הוא שצדיקים מועטים, עמד וגנוז לצדיקים לעתיד לבוא", שלימות של אותו אור שיש בו ממש, יהיה בעלמא דאתי, לעולם הבא.

אבל בסוף יומיו, כשאנחנו נמצאים בערב שבת בין השמשות, במערכת ימות עולם, "אור וחושך משמשים בעירבוביא", אבל איזה אור וחושך משמשים השתא בעירבוביא? משמש חושך שיש בו ממש, שמפיל נפשות רבים, "רבים חללים הפילה". אבל מאידך משמש אור שיש בו ממש, למי שבוקע לאותו מקום.

צריך להבין, להבין ברור אבל, מה שנאמר כאן השתא, זה לא דרוש, זה לא רעיונות, משל לאדם שנסע למדינת הים, והוא חוזר ממדינת הים, והוא מספר מה שהוא ראה שם, זה נכון שדבריו הם סיפור של ראייתו, אבל מה שהוא מספר, זה מה שיש, רק שמי שלא היה שם, לא ראה את זה, אבל הוא, מספר את מה שיש.

הדברים שנאמרו כאן השתא הם לא סיפור כפשוטו הם **תיאור מצב גמור של איפה שאנחנו נמצאים.**

אם נבוא להגדיר את זה, בדור כמו דידן, עבודת האדם בעומק היא לחיות בתוך אורו יתברך שמו, זו היתה עבודת הצדיקים בכל הדורות כולם, להיות גנוזים באור, באורו יתברך שמו, אבל זו היתה עבודה ליחידים, זו היתה עבודת יחידי הדורות, שאר עמך ישראל, נתחממו כנגד אורם של אלו שחיו באותו אור.

אבל בדרא בתראה, היכן שאנחנו נמצאים היום, אם אדם לא נמצא באותו אור, **קרוב לוודאי שהוא נופל לחושך.** אורו יתברך שמו **ממלא את כל היקום כולו**, ומי שמרגיש את אותו אור בהרגש אמת, כמו שאדם העומד ליד נר, הוא עומד ליד שלהבת, הוא עומד ליד מדורה, הוא מרגיש את החמימות שבנר. "הוי מתחמם כנגד אורן", הוא מרגיש את החום שנולד מאותו אור, מי שחי את אורו יתברך שמו, חיות אמת, חיות פנימית, הגוף שלו **כפשוטו** יכול לקבל חמימות, זה אור שיש בו ממש, יש בו ממש. בני אדם על דרך כלל, כשהם מציירים את אורו יתברך שמו, אז הם מגדירים את זה כהשגחתו, שהאדם בעין השכל שלו, רואה את ההשגחה, אז הוא רואה את הארת פניו, ובו דאי שזו הגדרה אמיתית.

אבל לא על זה אנחנו מדברים השתא, אנחנו מדברים על אותו אור שממלא את הנפשות, אותו אור שעיקר גילוי בלב, אותו אור שגילוי במח, אותו אור שממלא את כל הישות של האדם, אותו אור שממלא את כל היקום כולו - לשם הנפש מייחלת, לשם הנפש מקווה, ועל זה אנחנו מתאבלים על העדרו.

כשבית המקדש היה קיים, אומרים רבותינו, יש בגר"א, ועוד, אי אפשר לצייר אפילו מדריגה של יהודי שנקרא כביכול "פשוט" שהיה בזמן שבית המקדש היה קיים. כשבית המקדש היה קיים, יהודי שהיה עולה לירושלים עיר הקודש, שם פעמיו לבית המקדש, הוא היה מרגיש את האור בפועל, בחוש!

היה לו הכרת אמת בנוכחות ה', והרגש גמור באור שיוצא מהנוכחות הזו. זה צורה של חיים של אמת. חיים שהאדם חי נוכח פני ה', שמציאותו יתברך שמו מוכרת הכרת אמת, כהכרת נוכח בפועל ממש. מציאותו יתברך שמו, לא שהוא לא מסיח דעת, הלוואי כך - אלא מציאותו יתברך שמו עומדת גלויה לו, היא הנוכחות של המציאות שלו "נוכח פני ה'".

מתי אדם יכול לבכות על בית המקדש שאיננו? "שפכי כמים ליבך **נוכח פני ה'**", כאשר האדם מרגיש את מציאותו יתברך שמו **נוכח**, בהכרת הנפש שמכירה את בוראה באמת, הוא חי נוכח פני ה', החיים נוכח פני ה' מולידים את האור שממלא את כל היקום כולו. זה צורת חיים של נשמה של יהודי, שחי חיי אמת.

חיי אמת, הצורה שלהם, זה לא רק קיום מצוות, שאי אפשר בלעדיהם, זה לא רק לימוד תורה, שאי אפשר כלל בלעדיה, זה לא רק מידות טובות, שאם לא - תורתו איננה תורת אמת. כל זה צריך להביא את האדם לחיי פנים, לחיי נפש. חיי פנים, חיי נפש, שעל אף היות האדם נמצא כאן, בעולם החומר, נשמה בתוך גוף, אבל הגוף לא מסתיר לגמרי את אור הנשמה. ואז הכרת הנשמה שבו, מכרת הכרת אמת את מציאותו יתברך שמו. זוהי ההכרה הפשוטה ביותר, שהיא ההכרה שצריכה למלאות את הלבבות.

לא לחיות לבד, לא לחיות לבד, לחיות חיים, שמציאותו יתברך שמו ממלאה את הנפש, אנחנו לא מדברים כאן על הרגשי אהבה, הרגשי יראה, שאלו הם קודש קודשים. מדובר על חיי אמת, שהמציאות של הקדוש ברוך הוא, היא זו שעומדת וגלויה לנגד האדם תמיד.

כשמחד יש "וימש חושך", אז מאידך יש "וימש אור". אם בכל הדורות כולם, זו היתה תקוותם של העובדי ה', והשגתם של היחידים, בדורינו אנו, זה קרוב לכל נפש מבקשת. זה קרוב, כי האור, יש בו ממשות, כשהוא הגיע לכלל ממשות, גם מי שלא שיך למקומות הדקים יותר, יכול לחוש את אותו דבר.

כמו שבחושך, צריך להיות עוור גמור, על מנת לא למשש את אותו חושך, כך, גם באור שיוורד, צריך להיות עוור גמור, על מנת לא להרגיש את אותו אור.

אנחנו מנסים לצייר בדברים הללו, ציור חיים פנימיים, שמאד לא נראים על פני השטח החיצוני, ציור חיים שהאדם יכול לחיות כאן בעולם, הוא יכול כביכול לחיות בתור מקיים מצוות, הוא יכול לחיות בתור לומד תורה, בתור אדם שעובד על מידותיו ומיטיב ומאיר פנים לזולתו, אבל הוא חי חיי חוץ, הוא לא חי חיי פנים.

החיים האלה הם חיי אמת, הם חיים שכל אחד מאיתנו במעמקי נשמתו, יודע ומכיר את בוראו, יודע ומכיר שזו צורת החיים, אלא שמחמת שאצל רוב בני אדם, רובם ככולם, מעמקי נשמתם נסתרת, נעלמת, גנוזה עמוק עמוק, והחלק הגלוי להם בעיקר, הוא גופם, ופעמים מעט גם ניצוצי נשמתם, לכן המבט איך שהם מביטים על צורת יהודי, המבט איך שהם מביטים על תורה, על מצוות, תפילה, חסד, אהבה, וכו', הם מביטים על הדבר ממבט של גוף, עם מעט התנוצצות של הארת השכל מאור הנשמה, ולכן נראה לאדם שצורת החיים היא זו, אלא שצריך לעמול להשיג אותה.

אבל אליבא דאמת, צורת החיים האמיתית היא שונה לגמרי, שונה לגמרי, אי אפשר אבל לאדם להתאבל על צורת חיים שהוא לא מכיר, הוא יכול להתאבל על צורת חיים שהוא הכיר בעבר, או שהוא מכיר בהווה, רק שהצורת חיים הזו לא גלויה בחוץ, שהצורת חיים הזו היא איננה משוטטת בכל העולמות כולם.

יש קול, ויש בת קול, כמו שאומרים רבותינו, פשוטם של דברים, בת - קול היא בת, היא ההולדה שבאה מהקול.

צריך שלפחות, לפחות הנפשות בפנימיותם, יקלטו את ההד, את הריח הפנימי, שהוא ריחה של נשמה, ינסו להקשיב הקשבה פנימית מאד, לעומק הפנימי שהם מכירים בתוך עצמם.

ולדעת, ולדעת באופן ברור מאד, שאותו עומק שכל אחד מאיתנו מכיר, הוא רק הפתח והשער לחתור ולבקוע לעומק פנימי יותר.

כל אחד מאיתנו יש לו את הנקודה העמוקה ביותר בלבבו, שגלויה לו לפי מדריגתו השתא, מדריגות רבות יש לבני אדם שונות זו מזו, אבל לכל אחד יש את המקום העמוק ביותר לפי מדריגתו שגלוי לו. ועבודת כל יחיד ויחיד, לתת אוזן קשבת, הקשבת נשמה, הקשבת פנים, למקום הפנימי הזה ביותר שהוא מכיר, לייחד לזה זמן בכל יום, להקשיב הקשבת אמת, לעומק הפנימי שכן גלוי לו, ולהכיר ולדעת, שהמקום הפנימי הזה, הוא רק פתח ושער לעומק פנימי יותר, ופנימי יותר, עוד ועוד ועוד.

מי שלא מייחד לעצמו זמן להקשיב למקום הפנימי הזה ביותר, על אף שבדאי המקום הפנימי הזה ביותר, מתגלה לו לעיתים מסויימות, כל אחד לפי ערכו, אבל הוא לא יוצר לעצמו מצב שדרך המקום הפנימי הזה, הוא יבקע עוד ועוד ועוד.

אם בן אדם מרגיל את הנפש, להקשיב לאותו מקום פנימי, שעת שקט, מבודד מכל מה שסביבותיו בהאי עלמא, והוא מרכז את חושיו, קשב עמוק לנקודה הפנימית שבתוכו, אם הוא ירגיל את עצמו לעשות את זה באופן קבוע, לאט לאט אותה הכרה תתרחב ותתרחב, וכשהיא תתרחב, בשלב מסויים יבקע לו פתח לנקודה פנימית יותר, וחוזר חלילה. מדובר כאן על צורת חיים מעשית בפועל ממש, צורת חיים מעשית בפועל ממש, לא רעיונות, למעשה ממש. אם אדם מייחד לעצמו כל יום כזה זמן, אז הוא מכיר הכרת אמת פנימית יותר ופנימית יותר, וחוזר חלילה.

אי אפשר לומר לאדם תשיג את מה שעוד לא השגת והוא לא יודע מהו, כשאיפה יש לאדם שאיפה להשיג את מה שהוא לא השיג, אבל אפילו הוא לא יודע מה זה. בחיצוניות אפשר לומר לו, מסכת פלונית לא למדת, אתה רואה את זה בארון, תשאף לדעת אותה. לא למדת את דברי הראשונים, למדת רק גמ' רש"י ותוספות, תשאף ללמוד גם את זה, אמת.

אבל כשמדברים על מהלכי נפש פנימיים, קשה להעמיד הגדרות ברורות למי שלא נמצא שם. אבל דבר ראשון צריך לדעת, שיש כזה מקום, והמקום הזה הוא פנימי יותר ופנימי יותר ופנימי יותר.

מי שכל חייו היא בקיעה למקום הפנימי יותר, וכמו שנאמר, הוא מייחד לעצמו זמן של הקשבה פנימית, והוא מחדד את אותו פנים שהוא משיג, ומרחיב אותו ומרחיב אותו, ולאט לאט הוא בוקע למקום יותר פנימי, אז הוא הולך מחיל אל חיל בפנימיות.

ואז, מה שנוגע לעבודת הימים האלה.

כל אחד ואחד מאיתנו, לפי מדריגתו הפרטית שלו, יש לו הכרה פנימית בנפש, עמוקה, אותה הכרה פנימית בנפש עמוקה היא לא תמיד שולטת על כל רובדי הנפש החיצוניים.

על זה בעומק חל צער השכינה הפרטי של כל נפש - על מה שהאדם לא מכיר. אבל על אותה הכרה שיש לכל אחד מאיתנו, לפי מדרגתו שלו, והוא מודע לכך, ומכיר אותה בפנימיות נפש,

אבל הוא גם מודע לכך שהיא לא שולטת בפועל על כל רובדי החיים החיצוניים של עצמו, על זה חל צער חורבן הבית הפרטי של כל נפש.

זה חלק אחד בצער חורבן הבית, אבל זה על פי ההגדרה שנאמרה בראשית הדברים, הצער הוא שמה שקיים בפנימיות לא מתגלה בחיצוניות, מה שאין לי בו השגה בפנימיות, קשה לי להצטער עליו.

מעבר לכך, ככל שאהבת ישראל שבאדם גדולה יותר, לא מן השפה ולחוץ, אלא מן השפה ולפנים, שליבו גדוש אהבה לישראל, אותם הכרות שהוא מכיר בתוך נפשו, הכרות אמת, אותם עומק של תפיסות, שיש לו בהשגת נפשו, כל אחד לפי ערכו, האהבה שלו לאחינו בני ישראל, מולידה אצלו צער עמוק, למה הם לא זוכים לאותה הכרה - זה צער השכינה הכללי של חורבן הבית.

אנחנו מציירים כאן ציור מעשי לימי האבלות בפועל - ציור מעשי, עוד פעם - את אותה הכרת אמת שאני מכיר בתוך נפשי, אבל אני יודע שלא כל חלקי הנפש משתעבדים לאותה הכרה - זה צער השכינה הפרטית, שיש לי בנפש שלי.

אותה הכרה שיש לי בנפש, ולא כולם משיגים אותה, על זה יש לי צער השכינה של העדר גילוי האלוקות, לפי השגתי שלי, זה עבודת כל יחיד ויחיד, לצרף את עצמו לצער השכינה בחורבן הבית.

נחמד, כשמגיע הימים האלה של החורבן, יש הרבה בני אדם שיש להם רצון טוב, והם רוצים להשתתף בהדי צער דשכינתא, אבל הם לא ראו הרי אף פעם את בית המקדש, אז הם מנסים ללמוד דברי רבותינו, ציור בית המקדש במסכת מידות וכו', דברי חז"ל באגדתא מה היה ומה נחסר, ועל ידי כן לעורר את נקודת הנפש, לבוא לידי צער.

וודאי שיש בזה אמת, אבל כל זה מהלך של דברים שאדם פועל מבחוץ, הוא לא ראה, הוא לא מכיר, אז הוא מנסה לקרוא ולדעת ולעורר תשוקות של געגועים.

הציור של הדברים שנאמר השתא, זה איך להצטער מצד מהלכי הנפש הפנימיים.

הני מילי למי שחי חיי פנים.

לפחות, לפחות בימים האלה, אבל כמובן, זה לא רק בימים האלה, כל אחד ואחד, צריך לייחד לעצמו זמן, להקשיב את אותה הקשבה פנימית שבנפשו, להצטער על זה שהיא לא מוכרת לשאר חלקי הנפש בשלימות, להצטער על זה שזה לא מוכר לכלל קומת הכנסת ישראל, אוי, אוי, איפה שהכנסת ישראל נמצאת.

אבל אנחנו מצפים ומייחלים ומבקשים בכל יום "אור חדש על ציון תאיר" - אור חדש.

כל נפש שקצת בקעה למעמקי הנפש פנים - אדם שהוא בעל הרגש, הוא משתדל לעשות תשובה אמיתית בכל יום, מעומקא דליבא, לטהר נפשו, ולטבול גופו.

צריך לנסות לצייר לעצמו בציורי הדעת לפי ערכו, את העולם כולו מלא באור ה', עולם שכולו מלא מאורו יתברך שמו, עולם שנוכחותו של הקדוש ברוך הוא מוכרת לכל נברא, ומאותה נוכחות בוקע אור שאין לו סוף, שממלא את הכל, ולחיות בתוך אותו מקום.

י בלבבי - י"ז בתמוז - אור וחושך

מי שיצייר את הדברים בציור אמת, עד כמה שניתן לפי ערכו, ויבכה ויתחנן לפניו יתברך שמו, שיפתח את אור שכלו ואת מעמקי לבבו, שהוא יכיר, ירגיש, שהוא חי בתוך האור השלם של הבורא יתברך שמו.

עד שהוא יזכה, שהוא ירגיש בחוש אמת, את מציאות הבורא יתברך שמו, ואת הארת אורו יתברך שמו שמאיר לכל.

אני חוזר למה שנאמר לעיל - הדברים שנאמרו הם נאמרו בדיוק ולא בהשערה.

סוף דבר, לא יתכן לבטאות מהלך פנימי בבירור, בכ"ז אותיות, אבל, ציור פנימי, חייב שיהיה לכל אחד מאיתנו, לחיות חיי פנים, לחיות חיים של הכרת הקדוש ברוך הוא בתוככי הלב, לחיות חיים שהאור של הקדוש ברוך הוא שיש בו כבר ממש, באיתגליא, יורגש בנפש, ונזכה בסיעתא דשמיא יחד כל הכנסת ישראל לעשות תשובה שלימה מעומקא דליבא, לקבל את מלכותו יתברך שמו ברצון ובשמחה, ושיבנה בית המקדש בשלימות עוד היום, אמן ואמן.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,

וכן מקובץ שאלות ותשובות

לפי סדר הפרשיות,

יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי

והשו"ת דרך הפקס,

יש לשלוח בקשה

למספר הפקס]

03-548-0529

לכיהודים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"

ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588

פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452 ירושלים 9116302

info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א

מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245

USA 718.521.5231